

Malinka Hyldgren med Dan Turèll, statsminister Ritt Bjerregaard og Ole Sarvig.

(Auto-tegning: René Fievel).

»Sådan bli'r det ikke i halvfemserne«

Malinka Hyldgren har set tilbage på firserne og ind i det nye årti sammen med statsminister Ritt Bjerregaard og digterne Ole Sarvig og Dan Turèll

Af MALINKA HYLDGREN

Allerede ude i det hvide øde på vej til Marienborgs herligheder genkender jeg disse to fantastiske skikkelser, der som jeg er på vej ind i et nyt frysende tiår og ind i mit og Stofa GmbH.s 2.234' ende talk show. Hvabbehar?

Ole Sarvig, tungt duvende i sin grizzly bear kappe, vor værdigt skridende profet, der strider sig op mod snestormen, en uimodståelig naturkraft af samme barske massivitet som bræen i Storebælt, der allerede er begyndt at kilde et stykke ufuldendt ingeniørkunst under bro pillerne.

Og længere borte i sneykningen, et småtrippende, fosforescerende lyn, onkel Danny i sin cerisefarvede polarcoat, et her-kommer-jeg-børn-lille-nu-skal-I-bare-vente-og-se lyspunkt i en kold tid. Onkel Danny, der stadig er varmende og viril og altså fantastisk uundværlig, selv om meteorologerne forsøger at overbevise os om, at vi kun lever i en meg-et lille istid.

Hvor kommer vi fra, og hvor skal vi hen? Et centner tungt, filosofisk spørgsmål, som tynger mit vinterfrosne hjerte, mens firserne rinder ud og Sarvigs lodne dyreham og Dannys vimse lygtemandsantræk angiver retningen.

Heureka, nu har jeg det. Vi er på vej gennem en meget lille istid til landets førstedame, statsminister Ritt Bjerregaard eller isdronningen, som respektløse undersåtter kaldte hende, før de fik andet at tage sig til. Her kommer vi, Malinka i bagtroppen, og landets avantgarde, profeten og narren, auguren og gøgleren, på vej til audiensen hos landets strenge og gode herskerinde, der nådigt lukker os ind i varmen, endnu før det sidste punktum er sat i nytårstalen. Ritt skriver den selv, ved jeg. Hvem ellers?

Hun virker tårnhøj, som hun modtager os i hallen, og vi skrumper ind og bliver klejnt og uanselige, efterhånden som

vi vikles ud af pelsene og de vatterede telte, vi ankom i.

Allersomdejligst

Jeg har haft den ære at lave tusindvis af interviews og talk shows med verdens mægtigste mænd, men jeg tøver ikke med at indrømme, at jeg i dette øjeblik føler, hvad jeg kun ved at overvinde min angst for floskler tør kalde historiens vingesus. Jeg mærker noget så gammeldags som underdanighed og ærefrygt. Som menneske — og som kvinde.

Oh, fuldblods og allersomdejligst. Tænk, om man som denne elegante rullekrave kunne slynge sig i varme og dristige foldekast om halsen på danmarkshistoriens virkelige statsmand, der værdigt byder os plads i magelige lænestole af en udsøgt træsort, mens publikum efter visitationen sluses ind i salen.

Varmen (7 graders celsius) strømmer os i møde ikke blot fra salens overflod af brændeovne, men også fra vor høje vætinde, denne det sejrende matriarkats ypperstepræstinde, denne Nefertete med den beslutsomt vajende, stålgrå hestehale og den behændigt malede, azurblå øjenskygge.

Temaet for dette talk show giver naturligvis sig selv. Her på tærsklen til et nyt tiår skal vi standse og mindes — og se tilbage, profetere — og se frem eller som den rapkæftede Danny foreslår, mens han slår hælene sammen med en undskyldende grimasse: »Se lige ut!« Der er ikke antydning af bebrejdelse i Ritts udtryksløse ansigt. Hun ser blot på sin muntre gæst, der skrumper endnu mere ind og begynder at manicurere en af sine sorte negle.

Sarvig sidder der bare, urokkelig som et morænelandskab, havde jeg nær sagt, hvis ikke den seneste tids erfaringer havde vist os, at selv moræner er flytbare størrelser. Skjalden skuer langt, afsøger frygtløs vor usikre fremtid, men bærer også nationens og klodens fortid med sig, som han nys har

afsløret i sin vældige trilogi »De forsvundne«, »Ragnaroksrak« og »Armageddons småsten«.

Hvor går vi hen?

Vi har aftalt så vidt muligt at undgå at tale politik og meteorologi, og hvad er mere naturligt i stedet at snakke om kultur og folkeopdragelse med en statschef, der mere end nogen anden har interesseret sig for denne side af menneskelivet. Sekunderet af de ypperste repræsentanter for den visionære og den folkelige kultur kan resultatet kun blive storslået. Jeg er stolt, men beklemt ved den ærefulde opgave at være den, der stiller spørgsmålene:

— *Hvad ved vi om mennesket Ritt Bjerregaard, og hvad er kultur, statsminister Ritt Bjerregaard? Hvor kommer vi fra, og hvor går vi hen?*

RB: »Vi er på vej fra 1980'erne ind i et nyt årti, nærmere bestemt 1990'erne. Jeg er, som jeg er. Hvad var det fjerde spørgsmål?«

— *Hvad er kultur?*

RB: »Det ved jeg ikke.«

— *Lad mig så spørge på en anden måde. Hvad er ikke kultur?*

RB: »Både idémæssigt, økonomisk og tankemæssigt må det i de kommende år være vigtigt at satse på den kultur, der henvender sig til de fleste. Det vil først og fremmest sige den obligatoriske fritidsundervisning og en omstrukturering af de sidste rester af en stivnet, elitær begrebsverden. Jeg kan ikke give nogle løfter, men det er min grundholdning, at Folkepartiet Socialdemokraterne efter en drøftelse med Kvinde- og Arbejderrådenes Folkeforsamling og en mulig konsultation med Mændenes Andetkammer bør tage fat på den endelige omprioritering og fastsættelse af normerne for resten af dette årtusind, N-90. Det er regeringens opfattelse, at de sidste rester af produktionskollektiver og sekter, der har valgt at sætte sig uden for fællesskabet og derved unddra-

get sig selv adgang til fællesskabets ressourcer, fortsat skal have fuld frihed til at meddele sig til hinanden. Men på den anden side er de nødvendigt med en form for sanktioner, når de mest elementære sikkerhedsregler overtrædes.

Giv dem et RAP, Ritt!

DT: RAP, RAP, Ritt. Ryd bare op i andegårdene. Der snadres og vraltres og hviskes og tiskes og baskes og fnises og fises for meget blandt de RAP-ænder. Det ville have taget livet — og med livet mener jeg ikke bare livet, men hele livet — af min gamle ven, kioskejeren i Vangede — og med Vangede mener jeg Vangede og ikke andet end Vangede — hvis han i sin alderdom skulle have lidt den tort og smerte at opleve et Revolutionært Arbejder Parti, RAP, RAP, betjene sig af den samme mundart som den fine, gamle kapitalist, den gigantisk rige og gigantisk nøjsomme svømmefugl, Joachim von And, for slet ikke at tale om Bedstemor And, en ældre, men livlig landmandsmand med tre fortæer forbundet med svømmehud, eller den uforlignelige fætter Guf, præsidenten for Sømmenslutningen af bevidst arbejdssky Elementer, SABAE, eller fætter Vims, langt ude i familie med gæs og skalleslugere og lomvier og andet fjerkræ, og fætter Højben, en heldig fætter med et kraftigt subcutant fedtlag og dun og dækfjer, en rigtig istidsand, og Anders And selv, Anders selvanden og hans tre fader- og moderløse søllinger forklædt som grønspætter. Du skal ikke finde dig i det, Ritt. Giv dem et RAP, Ritt. For majestætsfor nærmelse og insubordination og sodomi, Ritt.«

OS: »Vi ved alle, at det er der, men ingen tør tale om det. Heller ikke jeg. Vi har lukket dørene til sindets kamre, og en uhyre søvn breder sig over kloden. Fra pol til pol strækkes lemmer af is ud mod en menneskehed, der har indledt den lange vandring mod andre galakser og en ny mytologi.

Det er som en lang og tung-sindig tone, der i årmillioner har været på rejse i rummet, men som vi først nu kan skelne, mens stilheden sænker sig, og planeten Tellus trækker frostens klæder sammen om sin arrede krop. Vi stirrer ud i det svarløse rum og lytter ængstelig til angstens stadig svagere dunken i vore jehuses kolde radiatorer«.

— *Jamen, opfanger profeten ikke også lysere signaler. En større national samling, en tryghed ved vort knappe, men retfærdigt administrerede samfundssystem, en højere grad af koncentration om de indre værdier?*

Søvnen over verden

OS: »Jo, der er en uhyre søvn over verden, men i de år, der kun er sekunder i et større perspektiv, inden kloden lukker sine frosttyngede vipper, drømmes også uhyre drømme ...«

RB: »Jeg har læst de første kapitler af »Ragnaroks rallen« og må præcisere, at der vitterlig inden for de værdiforestillinger, kunsten repræsenterer i dag, ligger nogle muligheder for oplevelser m.v., som ikke fuldstændig kan afvises. Det er alene et spørgsmål om ressourcer. Skal vi bruge den sidste skov til papir eller til brændsel. Med den kapacitet mht. kunstneriske oplevelser, der ligger i det store udbud af danske og udenlandske tv-kanaler, er det klart, at der må foretages en prioritering. Selv mikrofoto-graferede bøger og blade vil være for ressourcekrævende på længere sigt. Men jeg afbrød vist Ole midt i en drøm«.

DT: »Vågn op, lille Ole, pengene ligger i vinduet. Pengene ligger bag skærmen, bag mediepapmerne, bag DCK, Den centrale Kulturkomité, bag Nordfunk bag Stofa GmbH. Alle vegne ligger de. De ligger der bare. Jeg har skrevet 102 bøger, men jeg er sikker på, at der ikke er een eneste skiderik i det her lokale, der har bøger, så meget som jeg har bøger. Bøger keder mig.

Bøger er kedelige. Bøger er overflødige. En mikrofoto-graferet Johs. V. Jensen kan man hverken bruge som briket eller til at tørre sig i røven med«.

— *Nu er tiden vist inde til at høre Oles drøm?*

OS: »Det er ikke min drøm alene, det er en drøm som tegner sine spor på nethinden af det globale øje, et lysglimt i det store mørke og den klimatiske koldkrig. Jeg ser (eller drømmer jeg?) klodens bestræbelser for at skjule sig bag et panser af is som en planetarisk tropisme, et forsvar mod de ganske få, men verdensomvæltende A-våbeneksplosioner i orienten i 1987, A-kraftulykken i det tidlige DDR i 1984 og giftskyerne over Vesttyskland i 1983.

Polariseringen er blevet universel, atomar og atmosfærisk, men 1980'erne blev også besindelsens æra, en eskatologisk tilbagevenden til de indre rum, en opmarch af ny-hereticanere, fordybelsens decennium, hvor occidentens religiøse rum blev udvidet — og udvidet indad.

Min drøm og således også menneskehedens drøm er, at vi i skyggen af de truende ørne-næb og midt i den store kulde nærmer os det punkt, hvor bevidstheden kan overskue tingene, fordi kunsten har taget sindet med. Hvis man står der uden sind, så ser man ingenting. Hvis sindet er med, så kan man se lidt ud i fremtiden. Jeg ser en fremtid, hvor sindets stålstrænge spændes, og vi går ind i den dybe regression, vandringen tilbage til rødterne, urtilstanden, den bitre, men kampberedte erkendelse. Troen på individet, familien, stammen, som allerede landets mange spartanske lejre vidner om. I USA er karavanerne nået længere af denne vej. Den amerikanske kraft, frihedstrangen, der engang blev kaldt imperialisme, er slået indad og de strejfende patruljer, stammefællesskaberne er rykket ud af de ydre og indre reservater og er begyndt at erobre deres land igen. Store og frygtelige budskaber brin-

ges fra dette vældige land, der har indledt den lange rejse tilbage til det vilde vesten og måske fortsætter ind i den stille død i et arktisk *Waste Land*«.

Wild West — live

— *Du ser vel lidt lysere på fremtiden, ikke, onkel Danny?*

DT: »Sådan bli'r det ikke i halvfemserne — da kan vi lukke plejehjemserne (Danny-boy nynner og kaster sig ud i en tale-riff, der bringer humøret op over nulpunktet igen). Tag det cool, mand. Du *annoy* mig. Kast dig ud i *mediatrien*, mand, og brug det ene *environment* i det andet. Hvad skal vi med de der korn-danske hængehoveder og kunst med stort K og alt det der *codyle* andemad, mand. Det er tyve år siden, det er evigheder siden, at vi fandt ud af, at Walt Disney og Presley og Chuck Berry og Lou Reed og Lenny Bruce var kunst, mand, hvis der overhovedet er nogen mening med begrebet. Men der er ingen mening med begrebet — helt *straight*. Der er ingen, der har brug for det der kunst. Det er et nonsensbegreb, som forhåbentlig ikke vil leve Ole Hængerøvs tid ud. Det betyder ikke andet end det, man vil lægge i det. Det er et lige så tomt ord som »demokrati« eller »kærlighed«. Velkommen i tv. De kalder mig DT. Jeg ser tingene ske og prøver at le, ser tingene i øjnene det meste af døgnene. Det er der det foregår, mand. I halvfemserne får du den rigtige *action*, den ægte vare. Vampyrerne lige ind i stuen. Der var ingen bærbare tv-kameraer i det rigtige, gamle, vilde vesten. I dag behøver vi ikke at nøjes med rekonstruktioner. Outsiderne, de lovløse har sgu grejet med, når de pløkker hinanden. *Live*. Det er en fed fest, det er en blodig fest, og det er en fest, der foregår her og nu, mand. *Nyd* det. Vi er allesammen *strangers*, og jo *strangere* vi har det, jo bedre får vi det. Så put den der kunst op, hvor den kommer fra. *Nowhere*.

— *Nu skal vi ikke snakke politik, men kultur og folkeopdragelse, statsminister Ritt Bjerregaard, men er det ikke et kulturelt problem, at der stadig spores spredte oprørstendenser i befolkningen mod den centrale datamatstyring i og uden for hjemmene. En kontorist fra Gletcherinspektionen i Tyborøn, Jussi Merklin, har for nylig udtalt, at nu er den totale superregisterstat endelig indført.*

RB: »Merklin befinder sig ikke i Tyborøn. Han er flyttet til Thule, og i øvrigt forstår jeg ikke spørgsmålet. Mener man i fuldt alvor, at regeringen skulle kaste tøjlerne og opgive styringen efter de bitre erfaringer, vi gjorde i midten af 80'erne? Der er mere end nogensinde behov for et altomfattende indblik i, hvad der rører sig i befolkningen, så vi undgår de tilbøjeligheder til kaos, der nu synes endeligt nedkæmpet. Nu, hvor stabiliteten er genoprettet, er der ekstra brug for, at vi optræder solidarisk over for vor partner i Nordregionen og lægger alle kræfter i for at få gennemført den endelige udbygning af systemet.

Skal jeg sammenfatte regeringens syn på, hvilke registreringsområder, der ud fra en helhedsbetragtning forekommer forfordelt med hensyn til kontrolforanstaltninger og hvis placering af flere grunde må kræve særlige overvejelser i den kommende tid, må det blive to områder. Det ene område er den omsiggribende illegale handel med kvas og kviste, der har kunnet praktiseres af Den rejsende Pensionisthøjskole. Det andet område er voksenopdragelsen og enkelte kriminelle elementers forsøg på at camouflere skulkeri inden for denne sektor. Det vil der blive grebet ind over for allerede i begyndelsen af det nye år. Var der mere?»

— *Nej tak. Har Ole eller Danny nogle kommentarer?*

OS: »Der hviler en uhyre søvn over verden ...«

DT: »Zzzzzzz ...«.